No. 64.

JAVASCHE COURANT.

DONDERDAG den 30sten Mei 1833.

JE MAINTIENDRAI.

OFFICIEEL GEDEELTE.

MILITAIR DEPARTEMENT.

Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal, heeft bij besluit van den 22sten dezer, No. 6, benoemd tot 2den luitenant kwartiermeester bij het 4de bataillon infanterie, den hospitaalmeester te Salatiga, *F. A. Couvreur.*

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

BATAVIA, *29 Mei 1833.*

Na de vele en belangrijke berigten tot 28 december, met de brik *Hindu*, ontvangen, en bereids aan onze lezers medegedeeld, heeft het schip *Jefferson*, hetwelk, slechts weinige dagen, na de *Hindu*, uit *Texel* gezeild is, niet veel nieuws medegebragt. De oorlogschepen der beide mogendheden gingen, bij zijn vertrek, nog voort met onze schepen aantehouden en optebrengen; doch zulks schijnt, kort daarna, een einde genomen te hebben, naar luid van bijzondere berigten, gisteren alhier van *Bombaij* vernomen, alwaar Europische dagbladen tot 4 februari ontvangen waren, behelzende, zoo men verzekert, dat de Engelsche en Fransche oorlogschepen weder naar hunne havens teruggekeerd waren en dat de fransche troepen *Belgie* ontruimd hadden. Meerder bijzonderheden zijn nog niet bekend.

Met de alhier van de *Kaap* aangekomen schoener *Tartar*, hebben wij nog het berigt ontvangen, dat, na eene reis van 61 dagen, het den 30sten december ll. van hier vertrokken schip *Neêrlandsch Koning*, gezagvoerder *P. Vis*, ten gevolge van twee orkanen, de eerste in 82° 40′ lengte en 16° 6′ breedte; de tweede in 68° 13′ lengte en 22° 23′ breedte, aldaar is binnen geloopen, met verlies der voor- en- kruisstengen en derzelver toebehooren, kluiverboomen, blinde raä en groote bramsteng; zijnde de fokke en bezaans masten op twee plaatsen gesprongen, hoewel die nog hebben kunnen dienen tot het aanbrengen van een noodtuig, om daarmede de *Kaap* te bereiken. Bij de aankomst aldaar, is al dadelijk bevonden, dat de lading onbeschadigd was gebleven, doch dat de masten in zoodanigen staat waren, dat dezelve door nieuwen moesten worden vervangen, hetgeen een oponthoud aan de *Kaap*, van ten minste een maand zou veroorzaken. Onder het transport repatrierende militairen had zich, gedurende de reis, eene oogziekte geopenbaard, die zich ook aan eenige der overige passagiers mededeelde. Van de militairen zijn drie overleden en een gelijk getal van de equipage. Tijdens de beide orkanen, die zich in acht dagen opvolgden, waren van 12 tot 16 man der equipage en 25 militairen ziek.

Uit een ontvangen lijst der schepen, welke tusschen den 6den tot en met den 30sten december ll., *St. Helena* hebben aangedaan, blijkt, dat aldaar den 6 dier maand is aangekomen, het Nederlandsch schip *Vrouw Catharina Elizabeth*, kapitein *D. B. Lutjens*, van *Batavia*, hetwelk den volgenden dag, de reis naar *Amsterdam* had voortgezet; benevens

den 13 dec. het Eng. schip *Gilmore*, kapt. *E. Friend*, over *Anjer* van *Singapore*, den 14 dito naar *Londen*.

en » 28 » het Amer. schip *Eliza*, kapt *G. Pierce*, over *Anjer* van *Manilla*, den 29 dito naar *Salem*.

Wij vinden bij de voormelde lijst tevens aangeteekend, dat gedurende het jaar 1832, *vijf en dertig* Nederlandsche koopvaardij schepen, *St. Helena* hebben aangedaan.

STATEN GENERAAL.

Het op den 19 october, aan de tweede kamer, ingezonden ontwerp van wet tot regeling der grondbelasting over het jaar 1833, is in de zitting dier kamer, van den 17 december, met eene meerderheid van 28 tegen 19 stemmen, afgestemd.

De bedenkingen, welke tegen dat ontwerp bestonden, kwamen alle hier op neder, dat de uitkomsten van het kadaster, niet voldoende genoeg bekend waren om toen reeds, op de helft der belasting te worden toegepast; ook begeerden onderscheiden leden, dat in de wet voorzieningen gemaakt werden omtrent de reclames dergenen, die zich bezwaard zouden achten.

Den 22 december is, ten gevolge dezer afstemming, een nieuw ontwerp van wet ingezonden; de hoofdsom der belasting is daarbij, even als in het eerste ontwerp, voorgedragen om te worden bepaald op *f* 8,426,177; doch waarvan slechts een vierde gedeelte, voorgesteld is om te worden gedragen naar gelang der uitkomsten van het kadaster. In de zitting van den 28sten december, is dit nieuw ontwerp, met 30 tegen 16 stemmen aangenomen.

Het door den Koning, aan de tweede kamer, op den 23 november, aangeboden besluit, betrekkelijk de oproeping van den *Landstorm*, luidt aldus:

WIJ WILLEM, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

In aanmerking nemende, dat Engelsche en Fransche oorlogschepen op onze kusten zijn verschenen en een Fransch leger in Belgie rukt, met het aangekondigd oogmerk, om met geweld de uitvoering aan te vangen van eene overeenkomst, tot welke de eer en het belang der Natie, Ons verboden hebben toe te treden; dat deze omstandigheden het ten pligt maken, om al die middelen in gereedheid te brengen, welke door onze instellingen zijn voorgeschreven, tot verdediging van den vaderlandschen grond;

Gezien art. 203 der grondwet en de artikelen 78, 81 en 82 der wet van den 11den April 1827 (Staatsblad n°. 17);

Gelet op Onze besluiten van den 17den dezer (Staatbladen, n°. 49 en 50);

Op het gemeenschappelijk rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche zaken en van den Directeur-Generaal van Oorlog.

Den Raad van State gehoord,

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De Gouverneurs der provincien zullen eene oproeping doen van alle weerbare mannen, die niet reeds in persoon in dienst zijn, het zij bij de zee- of landmagt, bij de Nationale Militie of Schutterijen, of bij eenig ander onder onze toestemming opgerigt vrijwillig korps, ten einde zich gereed te houden, tot het doen van zoodanige diensten, als waartoe de Landstorm verpligt is. Deze oproeping zal zich echter voorloopig bepalen tot de zoodanigen, die den ouderdom van negentien jaren zijn ingetreden en hun vijftigste jaar nog niet hebben volbragt.

Art. 2. Mannen boven de 50 jaren en jongelingen beneden de 19 jaren, die verlangen zich aan den Landstorm vrijwillig aan te sluiten, zullen niettemin worden toegelaten,

Art. 3. De diensten van den Landstorm zijn de volgende:

a. Om, wanneer de aannadering van den vijand, door het luiden van de alarmklok wordt kenbaar gemaakt, zich dadelijk te begeven naar de vooraf door de plaatselijke Besturen bepaalde verzamelplaatsen, en van daar verder naar de bedreigde punten.

b. Om de naastbij gelegene vestingen of posten te bezetten, zoodra zulks, noodzakelijk of raadzaam geoordeeld zijnde, door Ons zal zijn bevolen;

c. Om militaire transporten te doen, indien de noodzakelijkheid zulks vereischt;

d. Om de oefeningen in den wapenhandel in elke gemeente, op daartoe te bepalen tijden, bij te wonen.

Art. 4. Met uitzondering van de gevallen, in de §§ *a*, *b* en *c* van art. 3 omschreven, blijft ieder bij zijn bedrijf en in zijne huisselijke betrekkingen, en de verpligtingen, bij dit besluit opgelegd, bepalen zich blootelijk tot het bijwonen der in § *d* van het zoo even aangehaalde artikel vermelde exercitien.

Art. 5. Zoodra de Landstorm, in de gevallen bij art. 2 uitgedrukt, de gemeente verlaat, zal dezelve op gelijke verzorging, bezoldiging en verdere voorregten aanspraak kunnen maken, als aan de schutterijen in dezelfde omstandigheden is toegekend; doch daarentegen ook aan dezelfde verpligtingen onderworpen zijn.

Art. 6. De exercitien van den Landstorm zullen worden bestuurd door officieren, onder-officieren en soldaten der staande armee, nationale militie of schutterijen, die eervol ontslagen, op pensioen, retraite of gagement gesteld zijn, en daartoe door de plaatselijke besturen zullen worden uitgenoodigd.

Art. 7. Bij gebreke van een genoegzaam getal geschikte personen, om de exercitien te besturen, zal het plaatselijk bestuur bevoegd zijn, in dat gemis, door de keus van anderen, welke de ten deze gevorderde vereischten bezitten, te voorzien, of voorziening in dat gemis vragen, bij den Gouverneur der Provincie, die zich hieromtrent zal verstaan met den provincialen kommandant en die deswege, zoo noodig, wederom de bevelen van het departement van oorlog zal vragen.

Art. 8. Ieder man van den Landstorm, bezitter van een geweer of jagt- of ganzen-roer, zal zich daarmede kunnen wapenen en alzoo op alle exercitien en togten verschijnen.

Art. 9. Het zal bovendien vrijstaan zich van sabels en pistolen te voorzien.

Art. 10. Aan hen, die geen geweer of jagt- of ganzenroer bezitten, zullen, voor zoo ver zij door het Departement van Oorlog niet van geweren worden voorzien, pieken worden ter hand gesteld, die, volgens een door dat departement te geven model en voor den daartoe bepaald wordenden prijs, in elke gemeente door de zorg der plaatselijke besturen zullen worden vervaardigd, en waarvan de kosten van 's Rijks wege aan de gemeenten zullen worden vergoed; desgelijks zal door het Departement van Oorlog voor het verstrekken der noodige amunitien worden gezorgd.

Art. 11. Niemand der genen, die tot de werkelijke dienst bij den Landstorm verpligt zijn, vermag zich aan zijne verpligtingen dienaangaande te onttrekken of daarvan te verschoonen, zonder wettige, door het hoofd van het plaatselijk Bestuur, met overleg van den hoogsten of oudsten in rang van den Landstorm in de gemeente, goedgekeurde redenen.

Art. 12. Ten einde te kunnen nagaan dat een ieder aan die verpligtingen behoorlijk voldoe, zullen van den Landstorm in elke gemeente, registers worden aangelegd, op welke van de in het voorgaande artikel vermelde redenen van verschooning, aanteekening zal worden gehouden. — Deze registers zullen tevens aanduiden, ieders ouderdom, beroep of betrekking, als mede wie ongehuwd of wie gehuwd of weduwenaar is, en in de twee laatste gevallen, hoeveel kinderen ieder heeft.

Art. 13. De Gouverneurs der provincien zijn belast met de zorg voor alles wat de organisatie van den Landstorm betreft; zij verdeelen denzelven in iedere gemeente in kompagnien en bataillons of onderdeelen derzelve, stellen daarbij voorloopig de noodige officieren in dienst en dragen deze vervolgens, door tusschenkomst van het departement van Binnenlandsche zaken, aan Ons ter benoeming voor; zij regelen almede den tijd der excercitien in iedere gemeente en zorgen voor de wapening; omtrent dit alles en hetgeen verder ten deze zal vereischt worden, zullen zij te rade gaan met den provincialen Kommandant.

Art. 14. Het tegenwoordig besluit zal door de zorg van de Gouverneurs der provincien dadelijk in alle steden en gemeenten op de gebruikelijke wijze ter kennis der ingezetenen worden gebragt.

Onze Minister van Binnenlandsche zaken en de directeur Generaal van Oorlog zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk aan Onze beminde Zonen, den Veldmaarschalk en den Admiraal en Kolonel-Generaal medegedeeld, en in het Staatsblad zal worden gedrukt.

Gegeven te 's Gravenhage, den 23sten November des jaars 1832, en van Onze regering het negentiende.

(*Geteekend*) WILLEM.

Van wege den Koning,

(*geteekend*) J. G. DE MEY VAN STREEFKERK.

EUROPESCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM, *den 29sten December* 1832.

Wij zijn thans in staat gesteld tot de mededeeling der volgende nominative opgave van de manschappen van het marsch-bataillon uit de vesting 's Hertogenbosch, die bij de onderneming tegen den Doel op den 23sten december gesneuveld, gekwetst of vermist zijn.

Gesneuveld: de eerste Luitenant-Adjudant Menso; voorts de schutters J. A. Verhoeven, H. Bokstein, P. Hordyk, en C. de Leede, van de eerste kompagnie; de schutter L. Kool, van de tweede kompagnie; de fuselier Boog (of Booij), van de derde kompagnie; en de fuselier J. W. Schreurs, van de vierde kompagnie: te zamen *acht* gesneuvelden.

Gekwetst: de Majoor Boelen; voorts de schutters A. van Beek, A. Krijnen, C. Verbunt, J. van den Essenburg, P. Sips, M. Smulders (reeds weder bij de kompagnie tegenwoordig), A. Biesemortel, L. Troost, A. Verhoef (bij de kompagnie tegenwoordig), P. van Ekelen, A. van Kolf (bij de kompagnie tegenwoordig), C. Soesman, L. Mastenbroek, R. Vuik, allen van de eerste kompagnie; de sergeant J. van der Meer, de korporaals J. Leeflang en J. de Flamming, en de schutters J. Vlaspolder, J. den Broeder, J. Seidler, R. van der Meer, G. van Beelen, G. van Heel, J. Woud, van der Spek (bij de kompagnie tegenwoordig) en Brakel (idem), allen van de tweede kompagnie; de fourier W. J. Schuurman, de fuselier A. Appel, J. G. Hehewert (bij de kompagnie tegenwoordig), J. Strik (idem), H. Rokus, E. J. Fontein (bij de kompagnie tegenwoordig), P. Frolyk (idem), en J. A. Fryman, allen van de derde kompagnie; de sergeant W. F. D. Joly, de fourier J. H. Polman (bij de kompagnie tegenwoording), de korporaal G. Wanders (idem), de fuseliers J. E. Engelhard, T. Tulpenhout, Jansen van Doormalen, L. Leyeweg, Vendelbosch (bij de kompagnie tegenwoordig), M. Strybos, E. H. de Boef, J. Verspui, J. Noest en van 't Walterveen, allen van de vierde kompagnie: te zamen *acht en veertig* gekwetsten, waarvan *twaalf* reeds weder bij derzelver kompagnien tegenwoordig waren, en dus ligte wonden hebben ontvangen.

Vermist: D. Sypestein, schutter van de eerste, en J. Jansen, schutter van de tweede kompagnie; te zamen *twee* vermisten.

— Uit berigten van Bergen-op-Zoom en van Zijner Majesteits vloot op de Schelde blijkt, dat alle onze Landgenooten, die bij de verdediging der Citadel Antwerpen gekwetst zijn geworden, thans reeds in genoemde Vaderlandsche vesting zijn aangekomen, of in het militaire hospitaal der stad Antwerpen, *onder bescherming der Franschen*, eene menschlievende verzorging genieten.

Vóór het verbranden of in den grond hakken der elf kanonneerbooten der flottille, hebben onze zeelieden alle daarop aanwezige wapenen vernield, de kanonnen vernageld, en de vlaggen benevens de seinboeken verbrand.

De Belgische bladen houden in, dat de Hertogen van Orléans en Némours, na den 25sten de militare hospitalen te Antwerpen bezocht, en ook aan de Nederlandsche gekwetsten eenige franken geschonken te hebben, de terugreis naar Parijs hebben aangenomen.

— Men schrijft ons uit het leger te velde dd. 27 December: Men kan zich niet verbeelden, welk eenen diepen indruk de tijding van het kapituleren der Citadel Antwerpen op het moreel onzer manschappen ge-

maakt heeft, want verre er af, dat het smartelijk gevoel, hetwelk ieder Nederlander na het lezen der officiële rapporten moet ondervinden, hen zoude ontmoedigd hebben, zijn zij daardoor als woedende tegen onze aanranders verbitterd en hierdoor zoo mogelijk nog meer brandend van verlangen dan te voren, om zich met hen te meten, te meer nu zij vernomen hebben, welk eene hooge goedkeuring de edelmoedige verdedigers der Citadel Antwerpen niet alleen in den persoon van hunnen Generaal, maar ook voor henzelven, van Z. M. onzen geëerbiedigden Koning, die algemeen door het gansche leger als een Vader geëerd en geacht wordt, hebben mogen ontvangen. Het aantal onzer manschappen neemt nog al langs hoe meer toe, want schier dagelijks zien wij Jongelingen, als het ware, uit alle oorden van ons vaderland, toesnellen, die of vroeger bij het korps gestaan hebben en daarvan met paspoort vertrokken waren, of zich nu vrijwillig in onze gelederen komen scharen.

In het *Journal des Débats* leest men : Z. M. zal zich in de eerste dagen van Januarij naar Valenciennes en van daar naar Rijssel begeven, alwaar hij vier dagen zal blijven. De Koning zal in de heenreis te Compiègne en St. Quentin overnachten, en over Péronne te Parijs terugkomen.

Lodewijk Philips wil met eigen hand aan ons dapper leger de zoo wel verdiende belooningen uitdeelen.

Journal du Commerce : Gisteren (26 Dec.) tusschen 1 en 2 ure, hebben de Fransche troepen, overeenkomstig de kapitulatie, bezit genomen van het Vlaamsche Hoofd en der forten Burght en Austruweel.

Dezen nacht is de Kapitein Passy, aide-de-camp van den Maarschalk Gérard, in het hoofdkwartier aangekomen, het zoo ongeduldiglijk te gemoet geziene antwoord van Koning Willem eindelijk medebrengende. Dat antwoord is eene formele weigering om de forten Lillo en Liefkenshoek te ontruimen. Derhalve zal het garnizoen der Citadel en de onmiddelijk daartoe behoorende forten krachtens de bepalingen zelven der, deze weigering voor mogelijk gehouden hebbende kapitulatie, naar Frankrijk worden gevoerd, alwaar het als krijgsgevangen zal worden beschouwd.

Het antwoord des Konings van Holland heeft minder opziens gebaard, dan men had kunnen denken, want algemeen voorzag men, dat het afwijzend zijn zou.

Het gerucht is sints gisteren verbreid geworden, dat heden veel bestendiging heeft verkregen, dat het Fransche leger onmiddelijk deszelfs aftogt zou beginnen; men voegt er zelfs bij, dat dienaangaande voorbereidende maatregelen zijn getroffen; wij maken de opmerking, dat de toon der heden ontvangen half officiele dagbladen van Brussel strekkende is, om die onder het publiek verspreide tijding te bevestigen.

Men verzekert, dat gisteren in regeringsraad is besloten, aan eene der straten of pleinen van Antwerpen den naam Gérard te schenken.

De *emancipation* van den 27 december zegt :

De krijgsgevangenen zullen onverwijld naar Frankrijk worden overgebragt. De eerste kolonne derzelven, sterk 1,000 man, vertrekt overmorgen den 29sten, geëscorteerd door eene Fransche brigade, en zoo zal vervolgens dagelijks eene brigade met een gelijk getal krijgsgevangenen vertrekken.

De Kolonel-Kapitein Koopman, is van het Vlaamsche Hoofd naar de Citadel overgebragt. De Generaal Chassé heeft nog zijn verblijf niet verlaten, men zegt dat hij ongesteld is.

Vier ure namiddag. De Fransche gendarmerie brengt den kommandant Koopman naar het Hoofdkwartier over, als zijnde op bevel van den Maarschalk uit de Citadel gehaald, en, ten gevolge van zijn gedrag, krijgsgevangen op discretie verklaard.

Het bevel tot den afmarsch is aan geheel het leger uitgevaardigd. Alle de administratiën treffen reeds daartoe de vereischte maatregelen. De regementen, die gekampeerd waren, betrekken kantonnementen achter Brussel.

De *Indépendant* verzekert dat de burgemeester van Antwerpen, vergezeld door verscheidene schepenen, in naam zijner medeburgers van den Koning de slooping der Citadel heeft verzocht. In Antwerpen regent het van rekwesten tot hetzelde doeleinde aan den Koning, die met tallooze onderteekeningen zijn voorzien.

AMSTERDAM, *1 Januarij 1833.*

Men schrijft uit *Antwerpen* den 29 december : Heden worden de Hollanders als gevangenen, of als gijzelaars, zoo als de diplomatie het gelieft te noemen, naar Frankrijk gevoerd ; aan *Chassé* moet men het voorstel gedaan hebben hem met zijne bezetting naar Holland terug te brengen, indien hij eenen eed wilde zweren om noch tegen Frankrijk noch tegen Belgie de wapenen op te vatten tot na de beslechting van het Belgische pleit, welk voorstel door den braven Generaal met verontwaardiging is verworpen.

Lillo en Liefkenshoek beweert men, zullen door de Franschen niet worden aangegrepen, daar zij waarschijnlijk de onmogelijkheid der inneming inzien, en deze forten zullen door de diplomatie in de protokollen-fabriek, die nu weêr haren arbeid hervat, eene nieuwe beslissing te gemoet zien. Verscheidene Fransche regementen hebben reeds den terugmarsch naar Frankrijk begonnen. De Noorder-armee zal echter niet ontbonden worden, doch hare vorige kantonnementen aan de Belgische grenzen betrekken.

Berigten *van de Schelde*, de dato 28 december zeggen : Om een denkbeeld te geven van hetgeen onze marine heeft moeten verduren, dient, dat *de Eurydice* 586 kogels heeft bekomen.

Journal du Commerce d'Anvers : Dezen ochtend 6 ure (29 dec.) is een gedeelte van het garnizoen der Citadel, bestaande uit 2500 man, onder geleide van Fransche soldaten op weg gegaan naar Duinkerken, welke plaats bepaaldelijk tot verblijf der Hollandsche gevangenen schijnt aangewezen te zijn. Dit eerste transport, waartoe de Generaal *Favauge* behoort, nam de rigting op Burght; morgen zal het waarschijnlijk door het overige der bezetting worden gevolgd. De nieuwsbladen zeggen, dat Generaal *Chassé* dezen nacht door Brussel was gekomen; echter weten wij stellig dat tot op dit oogenblik de dappere Hollandsche Kommandant de Citadel niet heeft verlaten, en dat hij eerst morgen het tooneel van zijnen vernieuwden roem zal verlaten, om zich naar Frankrijk te begeven.

Ook hebben heden eenige divisien der Fransche armee derzelver rugwaartsche beweging aanvaard.

De Hollandsche Kolonel *Gumoëns* is dezen nacht in het militaire hospitaal overleden.

De Kolonel *Koopman* bevindt zich nog altijd te Berchem; sints gisteren avond heeft men de strenge surveillance over dien heer beginnen te verminderen; hem is thans vergund te ontvangen wien hij wenscht en is hij naar eene meer aan zijnen rang passend verblijf overgebragt.

De Hollandsche zeelieden, die na de vernieling hunner booten naar het Vlaamsche Hoofd waren overgestoken, zijn dezen ochtend op de Citadel aangekomen.

Het was noch de groote Citadels-vlag, noch de Admiraals-vlag die als trofée naar Parijs is gezonden, maar slechts het vaandel der 10de afdeeling. Alvorens het Vlaamsche Hoofd te verlaten heeft de heer *Koopman* de groote vlag en alle andere Hollandsche vlaggen doen verbranden.

AMSTERDAM, *3 januarij 1833.*

De *Emancipation* van den 1° dezer behelst eene dagorder van den Maarschalk Gerard, krachtens welke hij aan de armee de tevredenheid betuigt van welke de Koning der Franschen hem de verzekering heeft doen toekomen; in dat stuk komen onder anderen de volgende gezegden voor :

De hardnekkige tegenweer der Hollanders achter grachten en muren heeft de soldaten gedurende 24 dagen en 25 nachten, met regen, slik en koude, in de loopgraven onder gestadigen arbeid en gevaren, aan het vuur der Citadel doen blootstaan. In dit merkwaardig beleg zijn de loopgraven over eene lengte van 14,000 mètres geopend geworden; de artillerie heeft 63,000 schoten losgebrand. Wij hebben 608 dooden gehad.

Het *Journal d'Anvers* van den 31sten december meldt : Gisteren ochtend negen ure is de tweede kolonne Hollandsche gevangenen, sterk 2300 man, waaronder 300 matrozen, naar Frankrijk op weg gegaan.

Generaal Chassé en diens staf zijn terzelfder tijd in drie rijtuigen vertrokken. De Generaal was versierd met al de insignia van zijnen rang, alsmede met het kommandeurs-teeken der Willems-Orde. Zijn eenigzins aangedane voorkomen droeg een indruk van zwarmoedigheid en waardigheid. De luitenant-kolonel de Boer, die niet gekwetst is, steeg met hem in het eerste rijtuig;

in het tweede bevond zich de kapitein ter zee Koopman in de volle pracht zijner uniform en al de fierheid van zijnen stand en zijne houding; de majoor van der Wijck zette zich nevens hem. De kapitein adjudant-majoor Brunstede, de majoor Bauman en de luitenant ter zee Meersman waren in het derde rijtuig gezeten. Deze door een detachement lanciers van het 4de regement, geëscorteerde rijtuigen zijn met eene pont tot tegen over Burght gebragt; Generaal Chassé en alle hem omgevende officieren zijn bij den Burgemeester van Burght, alwaar zij verwacht werden, binnen getreden. Het huis werd terstond door een talloozen volkshoop omgeven; de majoor Bauman was met een oude, in den Russischen veldtogt met het eere-legioenskruis versierden sergeant, bij de overvaart der rijtuigen tegenwoordig.

Ten een ure zijn al die personaadjes met hun geleide naar St. Nikolaas vertrokken, alwaar zij gisteren hebben overnacht.

Men verzekert ons, dat de Hollandsche soldaten der 10de afdeeling, alvorens de Citadel te verlaten, vernield hebben al wat zij niet konden medenemen.

Gisteren ochtend hebben de Belgen bezit genomen van het Vlaamsche hoofd.

Op vertoon van toegangs-kaartjes wordt thans verlof gegeven de Citadel te bezigtigen.

In het Belgisch blad *Courrier*, van den 1 januarij vindt men: Ten einde het gewigt van de door Koning Willem aan Generaal Chassé verleende waardigheid naar eisch te beoordeelen moet men weten, dat het getal Grootkruissen van de Militaire Willems-Orde zeer beperkt is. Zie hier de namen van die Groot-dignitarissen der Orde: de Prins van Oranje, de Hertog van Wellington, de Generaals Janssens, Kraijenhof en Limburg Stirum; de Koningen van Engeland, Pruissen en Wurtemburg; de Hertog van Angouleme, Prins Willem van Pruissen; de Prins van Wrede en de Baron Vincent. Eerst na den veldtogt van de maand augustus is ook Prins Frederik der Nederlanden tot den rang van Grootkruis verheven.

— In het Belgische Dagblad de *Lynx* leest men het volgende artikel: Welke tegenstrijdigheden tusschen de woorden en de daden, de beloften en de vervullingen, de grondbegrippen en de uitwerkselen der revolutien, der diplomatie en der gouvernementen, bij den dag! het zoude een lang te lezen kapittel zijn; laat ons liever ons bepalen tot hetgene ons-zelven betreft.

De belastingen zouden zijn verminderd geworden; wij betalen meer in de belastingen dan ooit te voren.

De arbeidende klassen zouden in derzelver tegenspoeden en gebrek te gemoet gekomen zijn geworden; zij hebben zoodanigerwijze alle bestaanmiddelen verloren, dat zij, in den letterlijken zin, van honger sterven.

Wij willen alleen door Belgen onze openbare ambten en eereposten zien vervullen; alle hooge waardigheden en de meeste publieke ambten worden door anderen dan door Belgen bekleed.

Onze nationale fierheid kon het niet gedogen dat een Engelschman tot inspecteur over onze vestingen was aangesteld; de Franschen nemen ze in door geweld, of wel zij doen onze sterkten slechten.

Er werd tegen het monopolie van het openbaar onderwijs geschreeuwd; het openbaar onderwijs berust geheel-en-al in handen eener factie.

Onzes ondanks heeft men ons het geschenk eener onbepaalde drukpers-vrijheid gedaan, en drukpersen worden verzegeld en derzelver Schrijvers voor de krijgsraden te regt gesteld.

Men verzekert ons dat de nieuwe orde van zaken op wèl vaste en hechte gronden is bestendigd; dat allerwege de eendragt heerscht; dat dezelve aller toestemming en goedkeuring wegdraagt: en twee onzer voorname steden zijn en hebben sedert achttien maanden niet opgehouden in staat van beleg te verkeeren.

Wij willen ons van het juk der Hollanders bevrijden, en men heeft ons tot hunne schatpligtigen gemaakt.

Wij verklaren ons-zelven onafhankelijk, maar wij zijn de slaven evenzeer van onze vrienden als van onze vijanden.

Men heeft ons onzijdig verklaard, maar men eischt van ons, dat wij 130,000 man onder de wapenen behouden.

Wij zijn vrij, maar wij kunnen de handen niet roeren.

Alle mogendheden erkennen ons, en, uitgenomen twee die hunne bijzondere redenen hebben om ons te beschermen, zendt geene derzelven ons hare diplomatieke gezanten.

Als over eene moedige en krachtvolle daad beroemen wij ons wegens het gevaagen nemen van den Heer *Pescatore*, en, niet te vreden hem zonder uitwisseling los te laten, nemen wij de verpligting op ons om de daders zijner gevangenneming in regten te vervolgen. Het traktaat van 15 November is ons publiek regt; Frankrijk leent ons, zonder dat wij het noodig hebben eene armee om er de voltrekking van te *beginnen*, en *het is er nog zeer verre van af*, zegt in Frankrijk zelven de Minister van Buitenlandsche Zaken, dat dit traktaat eene *voltrokkene daadzaak* is.

Er wordt van niets dan van ontwapening gesproken, en allerwege brengt men legers ter been.

Het beginsel van niet-tusschenkomst wordt openlijk geleeraard, en onder de nietigste voorwendselen treedt men tusschen beide.

Er worden traktaten gesloten die niet ter uitvoering worden gelegd. Van andere traktaten welke men verkracht, wordt de vervulling ingeroepen.

Vredelievende vijandelijkheden zijn de voorbereidselen tot minnelijke schikkingen.

De legers worden bevochten, maar met de gouvernementen is men niet in oorlog.

Men verzaakt de revolutien, maar den revolutionairen houdt men de hand boven het hoofd.

Met één woord, en om alleenlijk van ons zelven te spreken, hoevele politieke en moreele wangeboorten zijn er niet in onze gesteltenis, hoevele kontrasten tusschen de menschen en de zaken! Wij zijn tot zoodanig een uiterste gekomen, dat het schijnt alsof wij niet anders meer leven, dan uit de gewoonte van te leven, alleenlijk *per modum continui*; wij gaan voort omdat men ons drijft; wij gaan werwaarts men ons leidt; en, dank hebbe onze volgzaamheid, alles is bij ons derwijze verordend dat des noods, en wij hebben daarvan het bewijs in handen, het gouvernement deszelfs gang kan gaan zonder ministers, de provinciën zonder gouverneur, de belastingen zonder budgets, de budgets zonder rekening en verantwoording, de verkiezingen zonder kiezers, de wetten zonder meerderheid van stemmen; en dat wij met de meest democratische van alle constitutien, met eenen Monarch zonder gezag, Ministers zonder bekwaamheid, liberale pastoors, republikeinsche kerkdienaren, doctrinaire Jacobijnen, revolutionnairen van het juiste-midden, plebejische raadsheeren en Sacristy-representanten, ons-zelven beschouwen als het meest vrije, meest onafhankelijke, meest liberale, meest beschaafde, meest gelukkige volk van Europa!

FRANKRIJK.

PARIJS, *29 December.*

Te midden van al de uit het schoone wapenfeit onzer dappere armee voortspruitende ongewisheden, ziet men met genoegen, dat zoowel Generaals als soldaten het edelste gebruik hebben gemaakt van eene overwinning, bij welke Frankrijk voor de eerstemaal belangeloos was. De overwinnaars hebben hulde bewezen aan de overwonnenen. De in zijne kazemat door den Maarschalk Gérard bezochte Generaal Chassé heeft zijne oude wapenbroeders niet zonder genegenheid zijnen krachtdadigen tegenstand hooren roemen, maar zou men het wel gelooven, Belgische officieren kwamen die ontwapende dapperen te midden van het puin der Citadel beschimpen! Tot dus verre is dit de eenige wraak geweest, welke zij wegens hunne Leuvensche vlugt hebben durven oefenen!

Men zal thans niet meer in twijfel trekken, dat de hoop der Fransche Ministers om de expeditie tegen Antwerpen zonder vrees voor eenen algemeenen oorlog te kunnen ondernemen, zich heeft verwezenlijkt. Het gouvernement dwaalde slechts in de tijdsbepaling, welke het ter uitvoering van dit oogmerk toereikend achtte; in stede van 11 dagen zal de expeditie 6 weken geduurd hebben; na dat tijdsverloop ziet echter Belgie zich in het bezit van de aan dat land betwiste gewigtige positie, en het bestuur aldaar kan des te ruimer adem halen, vermits daardoor den menigvuldigen Orangisten in Belgie een belangrijk steunpunt is benomen. Er blijven nogtans andere moeijelijkheden ter vereffening over: Venloo moet worden ontruimd, waartoe een gedeelte der Belgische oppositie welligt niet zoude kunnen besluiten, en de nog oneindig verwarder knoop in het Luxemburgsche moet worden ontwikkeld. Deze beide kwestien oefenen alreeds eenen steeds grooter worden-

(*Zie verder het Bijvoegsel.*)

Bijvoegsel der Javasche Courant.

***DONDERDAG** den 3osten Mei 1833.*

den invloed op de algemeene Europesche belangen uit. Pruissen als nabuur-staat en het Duitsche verbond, waartoe Luxemburg behoort, kunnen bezwaarlijk voor dat deze beide punten zijn vereffend, tot ontwapening overgaan, en terwijl Frankrijk den veel eenvoudiger Antwerpschen knoop met het zwaard heeft doorgehouwen; kan het niet missen of de ontwarring der andere zal weder aan de Londensche Conferencie worden toebetrouwd, welke zich alsdan wederom vele maanden daarmede zal bezig houden. Men bedenke voorts, hoe veel er nog wegens Portugal en Ancona moet geordend worden, en dat de gebeurtenis in Aziatisch Turkije de aandacht der kabinetten op zich doet vestigen. Bij de grootste begeerte van alle Europesche staten naar vrede en ontwapening, zou het alsdan evenwel mogelijk kunnen zijn, dat het uur, waarop de legers tot den vredesvoet worden terug gebragt, nog niet spoedig zal slaan.

SCHEEPSBERIGTEN.

STRAAT-SUNDA.

Doorgezeild.

Mei 26—Amerik. schip *John en Elizabeth*, Hepburn, van Manilla den 22sten april, naar New-IJork.

BATAVIA.

Aangekomen.

Mei 26—Amerik. schip *Jefferson*, F. B. Maisteller, van Amsterdam den 7den januari.—Dito brik *Mais*, J. J. Rand, van Diemansland den 23sten maart, passagiers, de heeren Farwell en Johnson.

Mei 28—Eng. oorlog-schip *Curacao*, kapitein Dunn, van Bombaij den 1sten mei—Amerik schip *Hope*, S. F. Ashton, van Philadelphia den 25sten januari, passagiers, de heeren J. H. Irwin C. McKintzing.—Dito brik *Governor Endicott*, A. Putnam, van Salem den 18den dito.—brik *Tjong Goan*, P. F. Livingston, van Patjietan den 19den mei.

Vertrokken.

Mei 25—Arab. schip *Fatal Karim*, Said Achmat, naar Soerabaija.—bark *Rembang*, G Rutter, naar Sinkapoer.—boot [illegible] Daing Brahima, naar Rembang, [illegible] heer J. F. [illegible].

Mei 26—schip *Oey Sitje*, Tjin Pang, naar Banjermassing.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. wacht-schip *Orestes*, kruis-piniche *No.* 4; schip Pekalongan; barken Sarah, Samarangsche Vriend; brikken Ondernemer, Tartar, Tjoug Goan; schoeners Serius, Marij, Dolphijn, Diana, Laurel.--Amerik. schepen Hercules, Providence, Jefferson, Hope; brikken Mais, Governor Endicott.--Eng. oorlog-schip Curacoa; schepen Georgiana, Sir Thomas Munro.--Hamb. bark Reform.--Chin. schepen Andjing, Phaoelam.--Chin. jonk Kim Sanseng.

SAMARANG.

Aangekomen.

Mei 20—Liengasche brik *Berie Lienga*, Intje Salee, van Riouw en Batavia den 28sten maart.

Mei 21—schoener *Zephijr*, R. Nichols, van Batavia den 12den mei.—schoener *Indus*, J. G Klein, van Batavia en Cheribon den 5den dito.

Vertrokken.

Mei 18—schip *Atlas*, R. Sijmons, naar China.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Mei 19—Zr. Ms. transport-boot *No.* 4, 2de luitenant J. van Soelen, van een kruistogt om de oost.

Mei 21—bark *Radja Walie*, A. van Os, van Pekalongang den [illegible] mei.

Vertrokken.

Mei 19—schip *Joedool Rachman*, Said Asan Bin Oemar, naar Batavia.—Zr Ms. kanonneer-boot *No.* 10, luitenant der 2de klasse J. T. Diemsen, koersstellende om de oost.

Mei 20—schoener *Zwaluw*, J. H. Margets, koersstellende om de oost.—brik *Patriot*, H. W. Lowe, naar Montok.—schip *Walcheren*, C. Riekels. over Samarang, Batavia naar Padang, met Zr. Ms. troepen, passagier, de heer Frans.—schip *Aurora*, J. A. de Haas, naar dito, met Zr. Ms. troepen.—schip *De Hoop van Alblasserdam*, M de Meijer, naar dito, met Zr. Ms. troepen.—schip *Marij en Hillegonda*, A. Glazener, naar dito, met Zr. Ms. troepen.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. korvet *Zwaluw*; schoeners *Argo*, *Windhond*, *Daphne*, *Pollux*; transport-boot *No.* 4; kanonneer-booten *No.* 8, en 15; schepen Petrus, De Drie Maria's, De Vrouw Maria, Abel Tasman, Willem Ernst, Holland, Johanna Elizabeth, Dankbaarheid aan de Nederlandsche Handel Maatschappij, Rotterdams Welvaren, Dankbaarheid, Zeemans Hoop, Olivier van Noord, Princes Mariane, Esperance, Fatoor Rachman; barken Regret, Nederlander, Concordia, Radja Walie; brikken Teksing, Java, Mercurius, Pesisier Borneo, Charlotta; schoener Trajoe Mas.

ADVERTENTIEN.

De Resident van Samarang brengt door deze ter kennisse van alle de daarbij belanghebbenden, dat gedurende den loop der maanden junij, julij, augustus en september aanstaande, ten kantore van den Assistent-Resident alhier, op maandag, dingsdag, woensdag, donderdag en vrijdag, (zondag en zaturdag uitgezonderd), van 's morgens acht tot 's middags een ure, zal worden gevaceerd tot de ontvangst van de belasting op de lijfeigenen voor dit loopende jaar 1833; zullende, wanneer deze belasting binnen den evengemelden tijd niet zal zijn voldaan, toegepast worden de poenaliteit daarop bij de wet bepaald; wordende mitsdien de daarbij belanghebbenden uitgenoodigd zich deze kennisgeving ten nutte te maken.

SAMARANG, *De Resident voornoemd,*
den 18den mei 1833. P. LE CLERCQ.

—Narigten verlangd wordende nopens den persoon of nalatenschap van zekeren *Pieter van Loh*, kapitein der artillerie, en, daarbij de registers der Bataviasche weeskamer van gemelde *Pieter van Loh*, of deszelfs nalatenschap niets blijkt, zoo worden alle kollegien, autoriteiten of particuliere personen, welke, ten opzigte van gemelden *van Loh*, narigten zouden kunnen geven, ten vriendelijkste verzocht, aan de weeskamer voornoemd te willen mededeelen hetgeen hun van denzelven bekend mogt zijn.

Namens de weeskamer voornoemd,
BATAVIA. *De Secretaris,*
den 21sten mei 1833. L. STEITZ

VASTGESTELDE PRIJZEN.

	Batavia		*Samarang*		*Soerabaya*	
	Guld.	*Cents*	*Guld.*	*Cents*	*Guld.*	*Cents*
Tarwe brood de 14 oncen .	»	30	»	25	»	33½
Varkens-vleesch het katje .	»	40	»	36	»	32
Ossen-vleesch het ℔ . . .	»	25	»	20	»	16

MARKTPRIJZEN.

	Batavia		*Samarang*		*Soerabaija*	
	Guld.	*Cents*	*Guld.*	*Cents*	*Guld.*	*Cents*
Rijst 1ste soort per koij. .	129	»	134	40	.	
Idem 2de idem per koijang .	117	»	108	60	140	»
Idem 3de idem per koijang .	103	»	96	80		
Idem 1ste idem per gantang ($\frac{1}{15}$ picol)	»	56		48		
Idem 2de idem per gantang .	»	50	»	35	»	»
Idem 3de per gantang . .	»	43		28		
Koffij per pikel	32	»	35	»	45	»
Klapper-olie per takker van 33 bottels	8	75	3	66	9	90
Katjang-olie per takker van 33 bottels	7	70	3	66	5	94
Dempel-olie per pikel . .	30	»	21	60	24	»
Brandhout per vadem van 18 voeten lang, 6 voeten hoog en 2 voeten breed . . .	14	»	24	»	12	»

NB. Bovenstaande artikelen zijn allen in koperen-munt berekend.

Te Batavia, is de vadem brandhout 1½ voet breed.

De koijang rijst wordt gerekend.

Te Batavia . . . . ad 3,375 }
» Samarang . . » 3,500 } ponden.
» Soerabaija. . . » 3,750 }

VERKOOP VAN GOEDEREN.

Verkooping op regterlijk gezag, zal op donderdag den 20sten junij 1833, des morgens te 9 uren, te Samarang door den vendumeester, ten overstaan van eene commissie uit den Raad van Justitie alhier, en ten bijweze van mij deurwaarder, krachtens appointement van executie van gemelden raad, van den eersten dezer, ten verzoeke van den procureur *Andries Hartsinck*, als gemagtigde van het collegie van wees- en boedelmeesteren alhier, contra *Jan Clausen*, gepensioneerd luitenant kolonel, alhier woonachtig, gedaagde in cas hijpothecair, publiek verkocht worden.

Een steenen met pannen gedekt huis en bijgebouwen, staande op 's lands grond te Kandal, Residentie Samarang, benoorden den algemeenen weg aldaar, in het Wester blok no. 31, toebehoorende aan den gedaagden voornoemd.

Indien er iemand mogt zijn, die eenig regt actie of toezegging op voornoemde vastigheid, zoude willen pretendeeren en zich opposeeren tegen gemelde executie en verkooping, die kome en make het mij ondergeteekenden bekend.

Aldus gepubliceerd te Samarang den 20sten mei 1833.

De deurwaarder voornoemd,
A. PIJL.

—Op woensdag den 12den junij aanstaande, zal alhier door vendumeester verkocht worden, de vastigheden toebehoorende aan den boedel wijlen *Tan Kongtjan*, als:

Een steenen pedak staande op 's lands grond te Joana no. 56.

Een plankenhuis en diens erf, staande en gelegen te Jepoera no. 130.

JOANA, *22 mei 1833*.

—Op de vendutie van donderdag den 30sten mei zal voor rekening van wien het aangaat, worden verkocht eenig beschadigd kaapsch meel in zakken, zoo mede goed bier op flesschen, kazen, manilla sigaren, hemden, wit gordijn-gaas, enz.

—*De Nijs*, *Brown en Co.*, hebben van de Kaap de Goede Hoop ontvangen, meel, traan, tuinzaden, okkernoten, amandelen en constantia wijn.

—Te koop Wissels £ 600, £ 500 en £ 400 Sterling op London op 6 maanden zigt, bij

FORESTIER & CO.

—For Sale £ 600, £ 500 and £ 400 Sterling Exchange on London at 6 month sight, by

FORESTIER & CO.

—Een europeesch billard-tafel te koop, te bevragen in de Societeit de Harmonie.

GEBOORTEN.

Op den 15den mei 1833, verloste te Samarang van eene dochter, vrouwe *M. L. de Raat*, geliefde echtnoote van

D. J. VAN DEN DUNGEN GRONOVIUS.

—Heden verloste voorspoedig van een' zoon, *J. M. M. van Walraven*, geliefde echtgenoote van

D. VAN DER SCHALK, *kapt. der infant.*

AMBOINA, *8 maart 1833*.

STERFGEVALLEN.

Op heden ontvingen wij de droevige tijding van het overlijden te Amboina, den 20sten maart jl., van onzen waarden en teeder beminden vader en behuwd vader, den heer *Jan Hendrik Martens*, gepensioneerd ontvanger der inkomende en uitgaande regten, oud president van het collegie van wees- en boedelmeesteren aldaar, in den ouderdom van 61 jaren en 4 maanden.

WELTEVREDEN, *den 24sten mei 1833*.

Mede uit naam van Broeders en Zusters.
H. J. BROUWER.
S. A. BROUWER, geb. *Martens*.
H. MARTENS.

Vrienden en kennissen van den overledenen gelieven deze algemeene, tevens als bijzondere kennisgave aantemerken.

—Heden overleed ons jongste kindje aan verval van krachten vergezeld met hevige stuipen, in den ouderdom van nog geene elf maanden.

H. BUSCH,
G. BUSCH,
geb. *Prins*.

SOERAKARTA, *den 19den mei 1833*.

—Op den 8sten maart jl., is aan de Kaap de Goe[de] Hoop overleden mijn dierbare echtgenoot *Pieter Alb[...] Heeger*, mij nalatende vier kinderen, waarvan de o[ud]ste nog geene 6 jaren; en, dus allen nog te jong [om] te gevoelen wat zij aan een' beminnend' vader v[er]liezen, met wien ik ruim zeven jaren in de volma[ak]ste overeenstemming geleefd heb.

wed. HEEGER, geb. *Barends*.

NAGELATEN BOEDELS.

De insolvente boedel van wijlen *Tan Housing*, [bij] dispositie van den Raad van Justitie alhier, van [den] 10den dezer, aan de desolate boedelkamer overgegev[en] zijnde, zoo wordt bij deze elk en een iegelijk op[ge]roepen, die daarvan iets te vorderen heeft, dan [wel] daaraan verschuldigd is, om opgave of betaling [te] doen, binnen den tijd van *zes* weken gerekend v[an] heden. Namens de desolate boedelkam[er].

SOERABAIJA, *den 30sten april 1833*.

De Secretaris,
OOSTHOEK.

—In den loop der volgende maand, zal door de we[es]kamer alhier, ten behoeve des boedels van wijlen *M[a]ria Elizabeth Embde*, publiek worden verkocht, e[en] *erf*, gelegen, buiten deze stad.

Namens de weeskamer.

SOERABAIJA, *den 30sten april 1833*.

De Secretaris,
OOSTHOEK.

—Diegenen, welke eenige uitstaande zaken hebb[en] rakende den boedel van wijlen *P. A. Heeger*, [in] leven [illegible] Soeraba[ija], gelieven daarvan binnen zes weken, na dato de[zer] aangifte dan wel betaling te doen, aan den onderge[tee]kenden geassumeerden executeur.

A. C. BLASIUS.

BATAVIA, *den 25sten mei 1833*.

VERTREKKENDE PERSONEN.

S. Muller en *G. van Oort* voor eenigen tijd J[ava] verlatende, hebben tot hunne gemagtigden aangeste[ld] *Veldman*, *Lecenge en Co.*

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

Prodeo. Bij de centrale commissie van weldadigh[eid] in de afdeeling Samarang, is onder behoorlijk hijpoth[eek] en borgtogt in leen te verkrijgen eene somme [van] *vijfduizend guldens* aan zilverenmunt.

De Resident, *president der centrale commi[ssie] voornoemd*, P. LE CLERCQ.

—De loterij van *Kubrie* en *Muller qq.*, zal zat[erdag] aanstaande getrokken worden, ten huize van de we[duwe] *Bluming*, namiddag te vier uren; de heeren int[ekenaren], welke hunne nommers nog niet voldaan heb[ben], worden verzocht dezelve bij de trekking te voldoen.

TE BATAVIA, TER LANDS DRUKKERIJ.

Ingevolge de Javasche courant van den 26sten maart jl. no. 37, aangenomen hebbende, om degene te onderrigten, die zulks mogt verlangen, betreffende de berekeningen bij optelling, en niet bij aftrekking, zoo hebben degenen, dewelke onderrigting gevraagd hebben, derzelver verwondering aan mij te kennen gegeven, over de eenvoudig-kort-en-zekerheid van de optelling in de regelen van substractie en divisie, met overtuiging tevens, dat men veel spoediger en zekerder kan optellen dan aftrekken, mitsgaders, dat de regel van:

Additie, of optelling, de eerste en voornaamste regel is, in de rekenkunde; terwijl *Substractie*, of aftrekking, niets anders is, dan eene verminderde additie; voorts dat *Multiplicatie* is eene vermenigvuldigde additie; zoomede dat

Divisie niets anders is, dan eene verdeelde of verkleinde additie; te meer, daar de volgende berekeningen van optelling bewijzen, dat in de divisie, geen noodeloze cijferletter voorkomt, en dat de minste cijferletters, de zekerste rekening bevat.

De heer *Cornelis Bezuijen* heeft zich in zijn Rekenkundig werkje, van den jare 1746, te *Amsterdam* gedrukt, volgens bladzijde 18 aangeboden, om degenen te onderrigten, die zulks mogten verlangen.

Dan, waarom men de oude, langwijlige en aan misrekeningen onderhevige manier van rekenen, tot vermoeijenis van de Jeugd, zoo in geheel *Europa*, als hier te Lande, is blijven aankleven? . . . . is aan mij onbekend.

De langwijlige en onzekere oude-berekeningen, zullen niet ophouden te bestaan, voor en aleer de leermeesters, zoo in de scholen als elders, zullen worden gelast, om de gemakkelijke, korte en zekere wijze van optellen, in de rekenkunde, volgens onderstaande berekeningen, aan de Jeugd te onderwijzen.

Indien de leermeesters of anderen, die eenvoudige berekeningen, niet grondig mogten verstaan, zoo kunnen HEds. bij den ondergeteekende onderrigting bekomen.

Bedoelende niets anders, dan in de eerste plaats, om de Jeugd niet langer te vermoeijelijken, met de oude omslagtige wijze van rekenen, en in de tweede plaats, hulde te doen aan de nagedachtenis van de heeren *Ludolf*, *Wolf* en *Bezuijen*.

BATAVIA, *den 17den april 1833.* J. EKENHOLM.

Iemand in geld hebbende	*f* 12,346: 25
Moet van dat bedragen betalen	*f* 4,567: 36
Zoo vrage, hoe veel blijven over?	
Antwoord [illegible]	*f* [illegible]: 89
Nota. Men telt op en trekt niet af.	
Of te zamen als boven	*f* 12,346: 25

Divideer **A**

door B			
		123456789	komt
1.	789	789....	C 156472 met
2.	1578	4455....	B 789 gemultipliceert
3.	2367	3945....	
4.	3156	5106...	1408248
5.	3945	4734...	1251776.
6.	4734	3727..	1095304.. bij
7.	5523	3156..	D .....381 of het restant
8.	6312	5718.	komt
9.	7101	5523.	123456789 als boven,
10.	7890	1959	Voor de proef;
		1578	
Alle bij optelling.		D 381	of
			anders,

Door middel van het volmaakte getal van *negen* en de overschotten, als:

A, is 5 maal 9 dus . . . . + 0
B, » 2 » 9 » . . . . + 6
C, » 2 » 9 » . . . . + 7

Of 42 bij multiplicatie.

B en C, is 4 maal 9 . . . . + 6
D, » » 1 » 9 . . . . + 3 dus

9 of + 0 *Nul*;

Gelijkstandig met A, ten bewijze, dat de optellingen goed zijn.